

LBRIS

We know
books

Nicolae C. Batzaria

Leila

un roman din viața cadânelor

2026

București

editura
ANTET
REVOLUTION

Partea I

„Grădina Fericirii”	5
Înaintea sultanului	15
De la lumină la întuneric	24
Martirele haremului	38
Un devotament și o primejdie	49
Leila e cerută în căsătorie	57
„Trebuie salvat un suflet”	67
O petrecere la conacul Leilei	74
O serată de cadâne.....	84
Un suflet în primejdie	92
Leila, soția lui Osman Efendi	101
Un eunuc îndrăgostit	109
În nopțile Ramazanului	117
La mantaua Profetului	124
O noapte hotărâtoare	133
Fuga Leilei	142
La bordul vaporului „Queen Elisabeth”	150

Partea a II-a

Ce nu iartă opinia publică	161
O victimă a fanatismului	170
Scrisoarea Leilei către Miss Hampton.....	178
Epilog	186

„Grădina Fericirii”

Leila se opri din scris. Cu un gest de plictiseală și enervare, lăsă condeiul jos și-și duse mâinile la tâmpile.

Două suvițe neastâmpărate se desprinseseră din masa părului ei mai negru decât pana corbului, dezmiardându-i obrazii a căror culoare era făcută din trandafiriul rozelor din Bagdad amestecat cu albul laptelui de cămilă. Leila se căzni să-și pună din nou părul în ordine, își trecu apoi mâna pe fruntea ei plină și largă și, ștergându-și un început de nădușeală, se adânci în gânduri.

Mai bine de trei ceasuri stătuse nemișcată la masa ei de lucru. Numărul paginilor scrise de mâna ei mică și atât de fină sporea întruna, cu o repeziciune uimitoare. Acum se opri din scris și, cufundată în lumea gândurilor, Leila era străină și nepăsătoare de tot ce se petrecea în jurul ei.

Soarele se pregătea să se culce în patul lui aurit din spatele golfului Cornul-de-Aur. Slăvitul astru nu se îndură să-și închidă ochii de lumină până nu sărută încă o dată ochii de foc ai Leilei și până nu-și luă rămas-bun de la această făptură pentru care se grăbea să răsară a doua zi mai mândru și mai vesel.

Între el și Leila erau gratiile dese de la fereastră. Razele sale izbutiră însă să-și facă loc. Uitați-vă cum se joacă cu părul bogat al Leilei, poleindu-l cu aur și mărindu-i strălucirea și frumusețea! Priviți cum aceste raze, care nu se sfiesc de nimic, îi ating fruntea și îi sărută obrazii! Una dintre ele se oprește chiar multă vreme pe buzele fetei, într-un sărut lung și înfocat pe acea gură care este un întreg poem de dragoste.

Leila nu ia seama de intimitățile cu care a obișnuit-o soarele. Nu aruncă măcar o privire ca să vadă mărșul, neîntrecutul tablou al

apusului în spatele Cornului-de-Aur. Înaintea acestui tablou, pictorii stau înmărmuriți, recunoscându-și imperfecțiunea artei și neputința de a-l reda pe pânză!

Și soarele, oarecum supărat că splendoarea operei sale nu e admirată, se grăbește să dispară, lăsând ca întunericul să devină stăpânul firii.

— Leila, sufletelul meu, nu vezi că s-a făcut noapte și că în odaie e întuneric?

— Da, mamă, răspunse fata cu accentul omului surprins asupra unei taine pe care și-o păstrează numai pentru sine; văd că s-a înnoptat, dar mă gândeam la ceva.

— Și la ce te gândeai? o întrebă mama sa mângâind-o pe frunte și pe păr și trăgând-o la pieptul său. Tot la una dintre acele cărți scrise de oameni fără de lege și Dumnezeu, care sucesc mințile fetelor, făcându-le să se îndepărteze de la calea cea dreaptă? Ți-am spus de atâtea ori să faci un foc mare în curte și să le arunci pe toate, ca să ardă până la ultima filă.

— Dar nu mă gândeam la cărțile mele, răspunse Leila cu silă.

— La ce atunci? Poate la ziua de mâine?

— Chiar la aceasta, răspunse Leila, mulțumită că mama sa i-a înlesnit răspunsul care s-o scape de alte întrebări ce o supărau și o îndispuneau.

Veselă și încântată că și fiica ei se gândește la ziua de mâine, la acea zi de la care ea nu-și luase gândul multe luni în șir, bătrâna cadână bătu de câteva ori din palme, strigând:

— Nighiar, Nighiar!

La această chemare se auziră pe coridor pași mărunți și grăbiți. Ușa odăii se deschise și intră o tânără sclavă, aproape o copilă. Aceasta se opri la mică distanță de stăpânele sale și făcu trei temenele¹ respectuoase, plecându-se până la pământ.

— Nighiar, îi zise mama Leilei, adu lampa și cutia mea cu țigări!

¹ Temenea - salut făcut după obiceiul musulman, printr-o plecăciune. (n. red.)

După ce lampa și tabachera fură aduse, mama, aprinzându-și o țigară, se apropie și mai mult de fiica ei și începu să-i vorbească cu o voce blândă și mângâietoare:

— Sunt mulțumită, scumpa mea, că te-ai gândit și tu la ziua de mâine. Nu-i așa că acest lucru îți face plăcere?

— Da, răspunse Leila resemnată.

Se vedea bine că în seara aceea nu avea chef de vorbă și se ferea s-o contrazică pe mama ei.

— Așa te vreau! Așa, fiica mamei, ești și mai aproape de inima mea, grăi bătrâna scoțând din gură și prin nas clăbuci de fum din tutunul aromat. Și ți-ai dat oare bine seama ce zi mare e mâine?

— E ceremonia Muaiede de la palatul sultanului, răspunse Leila pe un ton rece și plictisit.

— Ceremonia Muaiede de la palat, repetă ironic bătrâna femeie. Spui vorbele acestea cu așa nepăsare, ca și cum ai zice „mâine se deschide târgul de cai de la At-Meida” sau „mâine se mărită fata grădinarului Giafer”. Muaiede! Cum tresar fetele și femeile tinere când rostesc cuvântul acesta - Muaiede! Cum le trec fiori-fiori și cum le bate inima în piept în așteptarea acestei zile! Ceremonia Muaiede! Când eram de vârsta ta, aș fi dat nu știu câți ani din viață să am parte de un astfel de noroc! Dar sultanii de atunci nu s-au gândit să introducă un obicei așa de frumos și să marcheze într-un mod atât de plăcut și de măgulitor pentru inimile noastre de femei sfintele sărbători ale Bayramului².

Și, ca și cum i-ar fi cerut cineva vreo explicație, Hazile Hanum - cum îi zicea Leila mamei sale - începu să povestească, adică să-și povestească mai mult ei înseși:

— Padișahul³ de acum - Alah să-l țină în slavă și sănătate! - s-a gândit, în adâncă sa înțelepciune, că și noi, femeile, avem nevoie de o mângâiere, de un zâmbet, de un cuvânt de bunătate și blândețe.

² Bayram - sărbătoare religioasă a musulmanilor (n. red.)

³ Padișah - titlu de origine persană purtat în trecut de împăratul Turciei; sultan, suveran, împărat. (n. red.)

apusului în spatele Cornului-de-Aur. Înaintea acestui tablou, pictorii stau înmărmuriți, recunoscându-și imperfecțiunea artei și neputința de a-l reda pe pânză!

Și soarele, oarecum supărat că splendoarea operei sale nu e admirată, se grăbește să dispară, lăsând ca întunericul să devină stăpânul firii.

— Leila, sufletelul meu, nu vezi că s-a făcut noapte și că în odaie e întuneric?

— Da, mamă, răspunse fata cu accentul omului surprins asupra unei taine pe care și-o păstrează numai pentru sine; văd că s-a înnoptat, dar mă gândeam la ceva.

— Și la ce te gândeai? o întrebă mama sa mângâind-o pe frunte și pe păr și trăgând-o la pieptul său. Tot la una dintre acele cărți scrise de oameni fără de lege și Dumnezeu, care sulesc mințile fetelor, făcându-le să se îndepărteze de la calea cea dreaptă? Ți-am spus de atâtea ori să faci un foc mare în curte și să le arunci pe toate, ca să ardă până la ultima filă.

— Dar nu mă gândeam la cărțile mele, răspunse Leila cu silă.

— La ce atunci? Poate la ziua de mâine?

— Chiar la aceasta, răspunse Leila, mulțumită că mama sa i-a înlesnit răspunsul care s-o scape de alte întrebări ce o supărau și o indispuceau.

Veseli și încântată că și fiica ei se gândește la ziua de mâine, la acea zi de la care ea nu-și luase gândul multe luni în șir, bătrâna cadână bătu de câteva ori din palme, strigând:

— Nighiar, Nighiar!

La această chemare se auziră pe coridor pași mărunți și grăbiți. Ușa odăii se deschise și intră o tânără sclavă, aproape o copilă. Aceasta se opri la mică distanță de stăpânele sale și făcu trei temenele¹ respectuoase, plecându-se până la pământ.

— Nighiar, îi zise mama Leilei, adu lampa și cutia mea cu țigări!

¹ Temenea - salut făcut după obiceiul musulman, printr-o plecăciune. (n. red.)

După ce lampa și tabachera fură aduse, mama, aprinzându-și o țigară, se apropie și mai mult de fiica ei și începu să-i vorbească cu o voce blândă și mângâietoare:

— Sunt mulțumită, scumpa mea, că te-ai gândit și tu la ziua de mâine. Nu-i așa că acest lucru îți face plăcere?

— Da, răspunse Leila resemnată.

Se vedea bine că în seara aceea nu avea chef de vorbă și se ferea s-o contrazică pe mama ei.

— Așa te vreau! Așa, fiica mamei, ești și mai aproape de inima mea, grăi bătrâna scoțând din gură și prin nas clăbuci de fum din tutunul aromat. Și ți-ai dat oare bine seama ce zi mare e mâine?

— E ceremonia Muaiede de la palatul sultanului, răspunse Leila pe un ton rece și plictisit.

— Ceremonia Muaiede de la palat, repetă ironic bătrâna femeie. Spui vorbele acestea cu așa nepăsare, ca și cum ai zice „mâine se deschide târgul de cai de la At-Meida” sau „mâine se mărită fata grădinarului Giafer”. Muaiede! Cum tresar fetele și femeile tinere când rostesc cuvântul acesta - Muaiede! Cum le trec fiori-fiori și cum le bate inima în piept în așteptarea acestei zile! Ceremonia Muaiede! Când eram de vârsta ta, aș fi dat nu știu câți ani din viață să am parte de un astfel de noroc! Dar sultanii de atunci nu s-au gândit să introducă un obicei așa de frumos și să marcheze într-un mod atât de plăcut și de măgulitor pentru inimile noastre de femei sfintele sărbători ale Bayramului².

Și, ca și cum i-ar fi cerut cineva vreo explicație, Hazile Hanum - cum îi zicea Leila mamei sale - începu să povestească, adică să-și povestească mai mult ei înseși:

— Padișahul³ de acum - Alah să-l țină în slavă și sănătate! - s-a gândit, în adâncă sa înțelepciune, că și noi, femeile, avem nevoie de o mângâiere, de un zâmbet, de un cuvânt de bunătate și blândețe.

² Bayram - sărbătoare religioasă a musulmanilor (n. red.)

³ Padișah - titlu de origine persană purtat în trecut de împăratul Turciei; sultan, suveran, împărat. (n. red.)

De aceea, a doua zi după ce se încheie sărbătoarea Bayramului, dă poruncă să vină la palatul său soțiile și fetele miniștrilor, ale marilor generali, ale înalților demnitari și ale personalului care servește la curtea sa împărătească. Și se duc cadănele cu fetele noastre îmbrăcate în rochii fine, cu feregele⁴ scilpitoare și împodobite cu cele mai scumpe giuvaiere. Când sosesc la palat, sunt primite cu alai de eunuci și de numeroase slave. Sunt conduse mai întâi într-un salon așa de luxos mobilat, încât te ia amețea privind frumusețile care sunt acolo. În acest salon, vizitatoarele își așteaptă rândul. În acest timp, ele se răcoresc cu tot felul de siropuri și șerbeturi, care de care mai delicioase, fumează țigări din tutunul galben și aromat al Macedoniei sau sorb cafele făcute din cafeaua primită direct din Arabia. Slave georgiene cu ochii negri și slave circasiene cu părul bălai stau la dispoziția lor, căutând să le ghicească din ochi orice dorință. De undeva, dintr-un salon mai îndepărtat, se aud, slabe și tânguioase, accentele unei orchestre nevăzute, care interpretează frumoasele și neîntrecutele cântece arabe. Iar sunetul regulat și melodios al valurilor Bosforului azuriu întregeste această dulce armonie.

— Mamă, îi tăie vorba Leila, care nu-și putu stăpâni râsul, văd că faci poezie și e păcat că nu te-ai apucat să-ți cultivi talentul poetic.

— Lasă gluma, fata mea, și ascultă mai departe... Și așa se duc la palat cadănele și fetele noastre, fără să-și acopere fața sau să-și ascundă părul, căci nu e îngăduit să-i tăinuiești ceva califului. Nu este el urmașul Profetului și umbra lui Alah pe pământ? După ce se odihnesc și se răcoresc și după ce fumează țigări parfumate, un eunuc vine și le cheamă una câte una. Așa sunt primite la Muaiede, adică sunt aduse în fața sultanului. Sultanul stă frumos de vorbă cu fiecare dintre ele, le spune cuvinte dulci și plăcute, le mângâie părintește pe obraji și pe păr. Și e fericită aceea care a avut norocul să-i placă padișahului. Nu i se dă numaidecât drumul, ci sultanul,

care o soarbe din ochi, îi zâmbește prietenos, o face să vorbească, pentru a-i auzi vocea, o întreabă ba de una, ba de alta, ca să vadă cât e de deșteaptă și pricepută, o cercetează în privința gusturilor ei, a învățăturii și a creșterii de care a avut parte. Dacă e femeie măritată, îi dăruiește un inel frumos sau un alt giuvaier de preț sau îi atârână pe piept frumoasa decorație Șefakat, pe care a înființat-o numai pentru noi, femeile.

— Dar dacă e femeie nemăritată? întreabă Leila, care asculta mai mult de nevoie.

Hazile Hanum, măgulită că fiica ei i-a urmărit povestirea, își aprinse o altă țigară, trase de câteva ori cu poftă, după aceea grăi, scoțând un oftat de adâncă părere de rău:

— În vremurile trecute și când era mai bună rânduială decât în zilele noastre, dacă fata unui înalt demnitar al împărăției ar fi găsit har în ochii sultanului, ea putea fi cerută pentru „Grădina Fericirii” și putea chiar să devină...

— Ce e această „Grădină a Fericirii”? o întrerupse Leila, care asculta acum cu interes spusele mamei sale.

Hazile Hanum făcu un gest de mirare.

— Cum, n-ai știut până astăzi că haremului împărătesc i se mai zice și „Grădina Fericirii”? Dar ai dreptate, continuă ea dezamăgită și chiar supărată de ignoranța fetei sale. Tu îți petreci vremea încercând să afli ce se întâmplă în acea Europă înecată în păcate și părăsită de Alah și nu știi mai nimic despre frumoasele noastre obiceiuri, despre viața de la noi, o viață cum nu e alta. Au europenii tăi o „Grădină a Fericirii”? o întreabă ea pe Leila, așteptând răspunsul cu un zâmbet plin de ironie.

— Nu, n-au așa ceva, zise fata râzând. Un împărat din Europa care ar cuteza să-și facă un harem n-ar sta nici douăzeci și patru de ore pe scaunul său. Întâi și întâi, l-ar sfâșia cu unghiile propria sa nevestă.

— Halal de femei, răspunse Hazile indignată. Femeile care

⁴ Feregea - văl cu care femeile musulmane își acoperă fața. (n. red.)

îndrăznesc să ridice mâna asupra bărbaților... nu sunt bune decât de trimis la ștreang. Merită să trăiască astfel de ființe care nu-i lasă pe bărbați, adică pe domnii și stăpânii noștri, să facă totul în voia lor, să-și trăiască traiul așa cum le este lor mai bine? Ascultă, fata mea: Europa ta nu e bună decât să-i dai foc la cele patru colțuri, ca să nu rămână nici urmă de ea.

— Totuși, suntem așa departe de Europa, de traiul și de societatea acesteia, răspunse Leila suspinând cu mâhnire.

— Din fericire, din fericire, făcu Hazile Hanum. Tocmai acesta este norocul nostru. Să ne păzească Alah de a le semăna europenilor!

Leila tăcu din nou. La ce bun s-o contrazică, la ce bun să intre într-o discuție care nu ar fi avut alt rezultat decât s-o îndârjească și mai rău pe bătrâna ei mamă?

Și bucuroasă ar fi ieșit din odaie ori ar fi căutat să îndrepte conversația spre alte subiecte, dacă în gândul ei nu ar fi stat ca un cui unele cuvinte ale mamei sale: „E un mare noroc pentru fetele care la ceremonia Muaiede găsesc har în ochii sultanului.” Aceste cuvinte erau pentru Leila ca o presimțire rea, în ele vedea o primejdie care o amenința. Ținea să știe clar ceea ce urma să se întâmple dacă, din nenorocire pentru ea, sultanul ar fi găsit-o pe placul lui.

De aceea, rupse după un răstimp tăcerea și o întrebă pe mama ei:

— Ce se întâmplă cu fetele care la Muaiede îi plac sultanului?

— Niciun rău, ci numai bine, se grăbi s-o asigure Hazile Hanum, care observase că fata ei era oarecum îngrijorată. Numai bine, repetă ea, însă nu tot binele de care puteau avea parte în trecut. Atunci, adică în vremurile când sultanii aveau frumosul obicei de a-și alege soțiile dintre fetele din familiile noastre de seamă, o astfel de fată putea să ajungă numaidecât nevastă de sultan. Și chiar dacă nu devenea dintr-odată soție legitimă, ajungea însă din prima zi o *ikbal*, adică o favorită, aceea care avea norocul să

împartă patul cu padișahul și să se învrednicească de favorurile sale. Iar în cazul în care devenea mamă, era înălțată la rangul de prințesă imperială, încărcată de daruri și tratată cu toată cinstea.

— Dar acum? întrebă Leila, căci trecutul nu prezenta vreun interes deosebit pentru ea.

— Acum... acum e altceva, o lămuri Hazile Hanum. Acum sultanul se mărginește să-i facă un cadou frumos și... să-i găsească el însuși un bărbat.

— Și fata e obligată să-l ia pe bărbatul acela?

— Vezi bine că da, căci cine se poate gândi măcar să se împotrivească voinței atotputernicului nostru padișah? Și să mai știi ceva, fata mea, adăugă Hazile Hanum coborând tonul și vorbind cu un aer misterios: chiar și astăzi, slăvitul nostru sultan poate, când vrea, și înainte, și după căsătoria unei fete care i-a plăcut, s-o cheme singură la palatul său și s-o țină în intimitatea sa. Și padișahul este un om mărinimos. El știe să răsplătească, pentru orice plăcere ce i s-a oferit, cu o dărnicie cu adevărat împărătească. Eu cunosc destule fete măritate de el, așa cum îți povestesc, care au dobândit de la sultan conace pe Bosfor, vile pe insule, iar bărbații lor au ajuns la cele mai înalte demnități și au primit onoruri și titluri. Vezi deci, fata mea, ce frumos viitor se deschide înaintea ta dacă, precum sunt încredințată, ai norocul să-i plăci padișahului nostru. Fii prin urmare cât mai veselă și caută ca mâine să strălucești printre semenele tale și să fii tu aceea care să înveselească cel mai mult inima împăratului.

Leila era acum pe deplin lămurită în ceea ce privea rostul audienței la sultan din ziua ce urma și speranțele pe care le avea mama ei de la această întrevvedere. Și chiar dacă nu o amenința primejdia cea mare, adică să fie aleasă de sultan pentru haremul său și trecută în ceata ființelor nenorocite care alcătuiesc așa-zisa. „Grădină a Fericirii”, această vizită nu era lipsită de primejdii pentru soarta și viitorul ei. Dacă sultanul îi găsea ceva calități și îi

propunea de bărbat pe unul pe care l-ar fi vrut el? Ea s-ar fi împotrivit, desigur. Și s-ar fi împotrivit cu hotărâre și disperare. Dar cine ar fi ținut seama de împotrivirea ei, cine i-ar fi respectat sentimentele, cine i-ar fi întrebat inima? Sultanul? Știa și Leila din auzite cât era de neînduplecat în hotărârile lui, cât de îndârjit era când cineva încerca să-i stea împotrivă.

Nu cumva ar fi putut găsi un ajutor și sprijin în părinții ei? Știm ce gândea în această privință mama ei. Cât despre tatăl Leilei, el nu era decât un „câine credincios” al stăpânului său. Așa îl poreclise însuși sultanul, iar tatăl Leilei se simțea mândru de această poreclă.

eila căzu din nou pe gânduri. Se adânci așa de mult în lumea gândurilor, încât nici nu băgă de seamă când mama ei părăsi odaia și nici nu o auzi când îi zise:

— Leila, fii gata, peste o jumătate de oră se întoarce tatăl tău și stăm la masă.

„Dar n-au oare inimă oamenii aceștia? Și dacă n-au ei, nu se gândesc că putem avea și noi o inimă, un sentiment, o voință, care poate fi alta decât a lor?” Așa vorbea Leila în sine ei.

Până atunci fata nu prea își bătuse capul să socotească ziua în care urma să aibă loc ceremonia Muaiede. Uitase, sau mai degrabă se silise să uite, că sultanul, care pesemne aflase ceva despre ea, îi ceruse tatălui ei s-o aducă și pe ea la palat, ca să-i fie prezentată.

Și nu a fost chip ca Leila să refuze această invitație, în care presimțea începutul unor nenorociri mari pentru ea.

— Mai bine mă omori pe mine decât să nu te duci, când stăpânul meu și al nostru, al tuturor, ne face neprețuita cinste să te cheme la el! îi zisese tatăl ei, „câinele credincios”.

Multe zile după aceea, Leila stătuse ceasuri întregi în fața oglinzii. Nu ca să-și admire frumusețea, ci ca să-și caute defecte, ca să descopere în trăsăturile feței sale părți, dacă nu urâte, măcar mai puțin plăcute.

În orele în care se cerceta pe sine însăși în oglindă, Leila le invidia

pe acelea dintre semenele sale cu care natura fusese mai puțin darnică. Nu se putea să fie și ovalul feței sale mai puțin desăvârșit? Și de ce tocmai ochii ei să fie așa de mari și de limpezi? Și, fără s-o mărturisescă, Leila simțea câtă poezie, cât farmec erau în privirile lor. Își dădea bine seama că ochii ei sunt meniți să cucerească, să atragă, să vrăjească.

Stând la oglindă, Leila se tot gândea ce ar putea face ca acești ochi așa de mari, de negri și de aprinși să pară mai mici, mai spălăciți, mai stinși. În fața unor astfel de dorințe, în fața eforturilor ei de a se arăta mai puțin frumoasă față de cum era în realitate și de a trece nebagată în seamă, un zâmbet trist se așternea pe buzele ei. Dar când zâmbea, două gropițe se săpau în obraji albi și nuanțați de un roz fin și delicat. Iar printre buzele ei roșii și cărnoase se arătau două șiruri de dinți mici, albi ca zăpada și de o regularitate desăvârșită.

Dintr-odată, o rază de speranță și de bucurie îi lumină fața. Auzise că sultanului nu-i plac femeile care nu sunt bine dezvoltate, pline și rotunde. Vestea aceasta o mângâia. Se agăța de ea ca de o scândură de scăpare. Zveltă, fină, zglobie și vioaie, Leila era departe de a trece drept o femeie grasă.

De bună seamă, nu avea obraji scofâlciți, nici gâtul scobit și nici umerii ascuțiți. Dimpotrivă. Când, în serile în care era vizitată de prietenele și cunoscutele sale, Leila îmbrăca o rochie modest decoltată, un priceput al adevăratei frumuseți feminine ar fi exclamat: aceasta e femeia ideală, femeia cântată de poeți și pe care pictorii și sculptorii au căutat s-o eternizeze pe pânză sau pe un bloc de marmură! Și ce dovadă mai bună a superbeii sale frumuseți ar fi fost dacă nu fețele posomorâte și ochii plini de pizmă și răutate cu care o priveau prietenele și cunoscutele ei atunci când apărea în mijlocul lor, înaltă, subțirică, sprintenă și plină de viață?

Leila își zicea în gând toate acestea și ceea ce i-ar fi plăcut și ar fi măgulit-o în alte împrejurări acum, când urma să se înfățișeze

înaintea sultanului și să se lase privită și cercetată de el, o făcea să se simtă cuprinsă de necaz și supărare.

În naivitatea ei, în speranța că va primi răspunsul pe care îl dorea, Leila o întreba din când în când pe mama sa:

— Mamă, nu-i așa că eu nu sunt o fată frumoasă?

— Otorul meu, îi răspundea aceasta, nici în „Grădina Fericii” nu se găsește o fată care să te întrecă în frumusețe!

II

Înaintea sultanului

— Leila, ai ochii roșii și ești palidă și trasă la față. Ce ți s-a întâmplat? Nu cumva n-ai dormit bine azi-noapte?

Și, îngrijorată, alarmată că fata ei nu mai era în strălucitoarea frumusețe din ajun, Hazile Hanum se tot învârtea în jurul Leilei, căutând s-o îmbrace și s-o împodobească pentru ca în ziua aceea să nu fie alta ca ea.

Doar era ziua mult așteptată de bătrâna cadână. Era ziua de Muaiede; padișahul urma să-i vadă fata, să stea de vorbă cu ea, s-o mângâie, s-o învrednicească cu vreun dar prețios și poate chiar s-o ia în grațiile sale. Și tocmai în ziua aceasta Leila se sculase cu ochii roșii și umflați, cu fața trasă și galbenă și cu un aer așa de posomorât, de parcă se întorcea de la vreo înmormântare.

— Leila, vino-ți în fire, fii mai dezghețată, mai veselă! Gândește-te la bucuria care te așteaptă: să te vadă padișahul, să stea de vorbă cu tine, să te mângâie cu mâna lui!

— Lasă, mamă, că nu de bucurie îmi arde mie acum.

— Leila, fata mea, nu vorbi așa, că faci mare păcat... Cum, zici că nu vrei să-ți vopsești cu roșu unghiile și vârfurile degetelor? Zici că nu ți le-ai vopsit niciodată până acum? Dar nu uita că tu ai stat mult timp departe de casa și de țara ta. Tatăl tău a avut nefericita idee să te ia cu el în Europa, când marele nostru padișah l-a trimis ambasador, și ai trăit atâția ani în acele locuri blestemate de Alah. Acolo ai dobândit atâtea apucături rele, acolo ți s-a stricat judecata și ai uitat frumoasele și vechile noastre obiceiuri! Dar, draga mea, ascultă de mama! Ai să-ți vopsești unghiile și degetele frumos-